บทที่ 7
การวิเคราะห์ข้อสอบ

โครงร่างของเนื้อหา

เนื้อหาที่ 7.1 การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม

เรื่องที่ 7.1.1 ความยากง่ายและอำนาจจำแนก

เรื่องที่ 7.1.2 ความเที่ยงตรง

เรื่องที่ 7.1.3 ความเชื่อมั่น

เนื้อหาที่ 7.2 การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์

เรื่องที่ 7.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

เรื่องที่ 7.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี

เรื่องที่ 7.2.3 ความเชื่อมั่น

สาระสำคัญ

1. การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม เป็นวิธีการหาค่าชี้บ่งคุณภาพของข้อสอบ โดยวิเคราะห์จากคะแนนผู้สอบในกลุ่มเดียวกันที่สอบแบบทดสอบเดียวกัน ได้แก่ค่าความยากง่ายของข้อสอบ เพื่อบอกว่าข้อสอบข้อนี้ผู้ตอบตอบถูกกี่คนใน 100 คน ค่าอำนาจจำแนกเพื่อบอกว่าข้อสอบข้อนี้สามารถจำแนกคนเก่งและคนอ่อนได้หรือไม่ ค่าความเที่ยงตรงเพื่อบอกว่าแบบทดสอบฉบับนี้วัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเพื่อบอกว่า แบบทดสอบฉบับนี้วัดผลได้คงที่มากน้อยแค่ไหน

2. การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ เป็นวิธีการหาค่าดัชนีชี้บ่งคุณภาพของข้อสอบโดยวิเคราะห์จากคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิง-

เนื้อหาวิเคราะห์คะแนนสอบของนักเรียนก่อนและหลังสอนเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีและวิเคราะห์คะแนนสอบของกลุ่มเทียบกับคะแนนเกณฑ์ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

จุดประสงค์การเรียนรู้ เมื่อศึกษาบทนี้จบแล้วนักศึกษาสามารถ

1. บอกความหมายของคำต่อไปนี้ได้ ความยากง่าย, อำนาจจำแนก, ความเชื่อมั่น, ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา, ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี
2. บอกวิธีหาค่าคุณภาพของข้อสอบแบบอิงกลุ่มได้
3. บอกวิธีหาค่าคุณภาพของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ได้
4. คำนวณหาค่าคุณภาพต่าง ๆ ของข้อสอบแบบอิงกลุ่มและแบบอิงเกณฑ์ได้

เนื้อหาที่ 7.1 การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม

การวัดผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการวัดในลักษณะเปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนแต่ละคนกับคะแนนของนักเรียนคนอื่น ๆ ภายในกลุ่มเดียวกัน จากการสอบแบบทดสอบฉบับเดียวกัน การวัดผลแบบนี้มีจุดประสงค์เพื่อกระจายบุคคลทั้งหมดไปตามความสามารถตั้งแต่สูงสุดจนถึงต่ำสุด การสร้างข้อสอบแบบอิงกลุ่มที่ดีจะต้องเป็นข้อสอบที่สามารถกระจายความสามารถของนักเรียนได้มาก คะแนนสอบของกลุ่มนักเรียนที่กระจายกันมากเมื่อนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพเป็นรายข้อ คือค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จะได้ค่าสูงกว่าคะแนนสอบของกลุ่มนักเรียนที่กระจายกันน้อย รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่มมีดังต่อไปนี้

เรื่องที่ 7.1.1 ความยากง่ายและอำนาจจำแนก

ความยากง่ายของข้อสอบ (Item difficult) หมายถึง สัดส่วนหรือร้อยละของนักเรียนที่ตอบข้อนั้นถูกเราใช้สัญลักษณ์แทนค่าความยากง่ายว่า p

ตัวอย่าง ข้อสอบข้อหนึ่งมีนักเรียนตอบถูก 25 คน จากนักเรียนที่สอบทั้งหมด 40 คน ดังนั้น ข้อสอบข้อนี้จะมีค่า $p = \frac{25}{40} = 0.625$ หรือ 62.5 % ค่า p ของข้อสอบจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 หรือ 0 ถึง 100%

อำนาจจำแนก (Discrimination Power) หมายถึงความเฉียบคมของข้อสอบที่สามารถจำแนกคนที่มีความรู้หรือคนเก่ง กับคนที่มีความรู้น้อย หรือคนอ่อนได้ถูกต้อง เราใช้สัญลักษณ์ r แทนค่าอำนาจจำแนก ค่า r ของข้อสอบจะมีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 และ 0 ถึง -1 หรือคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะมีค่า 0 ถึง 100% และ 0 ถึง -100%

การหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ มีวิธีการหาดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนกระดาษคำตอบของนักเรียนทุกคนที่สอบแบบทดสอบฉบับเดียวกัน

2. เรียงกระดาษคำตอบของนักเรียนจากคะแนนสูงสุดมายังคะแนนต่ำสุด กระดาษคำตอบที่มีคะแนนเท่ากันจัดเรียงลำดับไว้ที่เดียวกัน

3. แบ่งกระดาษคำตอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ได้คะแนนสูง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ โดยมีวิธีการคือ

3.1 ถ้านักเรียนไม่เกิน 50 คน ก็แบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละครึ่ง (50%)

3.2 ถ้ามีจำนวนนักเรียนมากกว่า 50 คน เราสามารถจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้ 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 ใช้เทคนิค 25% ของ Garrett เป็นจุดแบ่งโดยคิด 25% ของนักเรียนทั้งหมด เช่น มีนักเรียนเข้าสอบทั้งหมด 100 คน ก็จะได้กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ $\frac{25}{100} \times 100$ = 25 คน เหลือ 50 คนเป็นคนกลุ่มกลาง ซึ่งเราจะไม่นำมาวิเคราะห์

วิธีที่ 2 ใช้เทคนิค 27% ของ Kelly เป็นจุดแบ่งโดยมีวิธีการคิดจำนวนนักเรียนกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำเหมือนกับเทคนิค 25%

4. นำกระดาษทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มาหาจำนวนคนที่ตอบข้อสอบถูกในแต่ละข้อลงในตาราง ดังนี้

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ	
	จำนวนคนตอบถูก	จำนวนคนตอบผิด	จำนวนคนตอบถูก	จำนวนคนตอบผิด
1	++++ ++++ ++++ ++++(20)	++++ (5)	++++ /// (8)	++++ ++++ ++++ //(17)
2	++++ ++++ ++++ (15)	++++ ++++(10)	++++ (5)	++++ ++++ ++++ ++++(20)
3	.....			

หมายเหตุ ผู้ที่ไม่ตอบในข้อใดให้นับรวมในจำนวนคนตอบผิด

5. หาค่าความยากง่ายแต่ละข้อจากตารางในข้อ 4 เช่น

ข้อ 1 กลุ่มสูงมีจำนวนคนตอบถูก 20 คนจากจำนวนทั้งหมด 25 คน และกลุ่มต่ำมีจำนวนคนตอบถูก 8 คน จากจำนวนทั้งหมด 25 คน รวมจำนวนคนตอบถูก 28 คน จากจำนวน 50 คน เทียบเป็นเปอร์เซ็นต์การตอบถูกในข้อ 1 ก็จะได้ค่าความยากง่าย (P) ดังนี้

$$P = \frac{28}{50} \times 100 = 56\%$$

ในทำนองเดียวกันกับข้อ 1 ค่า P ของข้อ 2 จะได้เท่ากับ $\frac{20}{50} \times 100 = 40\%$

6. หาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ จากตารางในข้อ 4 เช่น

ข้อ1. กลุ่มสูงตอบถูก 20 คน กลุ่มต่ำตอบถูก 8 คน ต่างกันเท่ากับ 20-8 = 12 คน นำไปคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ ดังนี้

$$r = \frac{12}{25} \times 100 = 48\%$$

ดังนั้น ข้อ 1 จะมีค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 48% หรือ 0.48

ข้อ 2. คิดในทำนองเดียวกันกับข้อ 1 จะได้ค่าอำนาจจำแนก ดังนี้

$$r = \frac{10}{25} \times 100 = 40\%$$

ดังนั้น ข้อ 2 จะมีค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 40% หรือ 0.40

7. คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพโดยพิจารณาค่า p และ r ดังนี้

7.1 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ปานกลาง คือมีค่าใกล้ 50% เพราะข้อสอบที่มีค่า p มากจะเป็นข้อที่ง่าย และข้อสอบที่มีค่า p น้อยจะเป็นข้อที่ยาก ซึ่งเราไม่ควรเลือกไว้

7.2 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นบวกสูง เพราะข้อสอบที่มีค่า r สูง หมายถึงข้อสอบสามารถแยกเด็กเก่งและเด็กอ่อนได้ดี

นอกจากจะหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อดังกล่าวแล้ว เรายังสามารถหาค่าเหล่านี้เป็นรายตัวเลือกได้ ซึ่งนักศึกษาได้เคยศึกษามาแล้ว ถ้านักศึกษาต้องการทบทวนก็สามารถหาอ่านได้จากตำราการวัดและประเมินผลทั่วไปได้

กิจกรรมที่ 7.1.1

1. ความยากง่ายของข้อสอบหมายถึงอะไร
2. อำนาจจำแนกของข้อสอบหมายถึงอะไร
3. ข้อสอบที่ดีควรมีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นอย่างไร

เรื่องที่ 7.1.2 ความเที่ยงตรง (Validity)

ความเที่ยงตรงโดยทั่วไป หมายถึง ความถูกต้องของสิ่งที่วัดที่แบบทดสอบนั้นวัดได้ (Ebel, 1972:405) ความเที่ยงตรงมีหลายอย่างขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายที่จะวัด ซึ่งแต่ละประเภทจะมีความหมายเฉพาะของแต่ละความเที่ยงตรงและวิธีการคำนวณ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงประเภทนี้จะเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของข้อคำถามในแบบทดสอบ ซึ่งจะต้องตรงและครอบคลุมขอบเขตของพฤติกรรมที่ต้องการวัด และต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของเนื้อหาสาระทั้งหมดด้วย ดังนั้น ก่อนเขียนข้อสอบผู้เขียนจะต้องจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร เป็นตาราง 2 ทางเสียก่อน เพราะ

ตารางนี้จะเป็นสิ่งที่กำหนดตัวอย่างเนื้อหาและพฤติกรรมมาจากเนื้อหาทั้งหมด และถือว่าเป็นตัวแทนที่ดีด้วย อันจะเป็นพิมพ์เขียวในการสร้างข้อสอบได้เป็นอย่างดี ทำให้ข้อสอบที่เราสร้างขึ้นมามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหามากขึ้น

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหามีวิธีการ ดังนี้

1.1 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เป็นตาราง 2 ทาง คือแนวนอนเป็นเนื้อหา แนวตั้งเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะวัด รายละเอียดได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2

1.2 กำหนดผู้เขียนข้อสอบขึ้น 2 กลุ่ม เป็นอิสระจากกันเป็นกลุ่ม A และ B

1.3 ให้แต่ละกลุ่ม A และ B เขียนข้อสอบขึ้นตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร โดยที่แต่ละกลุ่มต้องสร้างข้อสอบในแต่ละพฤติกรรมที่วัดขึ้นมา 2 ชุด

1.4 จากข้อ 3 ในแต่ละพฤติกรรมที่วัดจะมีแบบทดสอบ 4 ชุด คือ A_1, A_2, B_1, B_2

1.5 นำแบบทดสอบ 4 ชุดไปสอบนักเรียนแล้วนำคะแนนมาหาค่าสหสัมพันธ์ r_{A1A2}, r_{B1B2}, r_{A1B1}, r_{A1B2}, r_{A2B1} และ r_{A2B2} โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ของแบบทดสอบ 2 ฉบับทั่วไป ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N\Sigma XY - (\Sigma X)(\Sigma Y)}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} = สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบ 2 ชุด

1.6 เมื่อได้ค่าสหสัมพันธ์ 6 ค่าจากข้อ 5 แล้ว นำมาหาค่าดัชนีสหสัมพันธ์รวมของ Cronback ดังนี้ (Thorndike, 1982:185)

$$r_{A\alpha B\alpha} = \frac{r_{A1B1} + r_{A1B2} + r_{A2B1} + r_{A2B2}}{2(r_{A1A2} + r_{B1B2})}$$

1.7 พิจารณาค่า $r_{A\alpha B\alpha}$ ถ้ามีค่าใกล้ 1 แสดงว่าแบบทดสอบแต่ละชุดมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหามาก แต่ถ้า $r_{A\alpha B\alpha}$ มีค่าน้อยก็แสดงว่าแบบทดสอบแต่ละชุดมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาน้อย เราอาจจะต้องปรับปรุงใหม่จนกว่า $r_{A\alpha B\alpha}$ จะมีค่าสูงกว่า 1

2. ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Construct Validity) หมายถึงความสามารถของแบบทดสอบที่สามารถวัดคุณลักษณะของโครงสร้างตามทฤษฎีของสิ่งที่จะวัดได้ เช่น โครงสร้าง

ทางสติปัญญาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ดประกอบด้วย 3 มิติ หรือของเทอร์สโตนมี 7 องค์ประกอบ เป็นต้น ถ้าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นวัดได้ตรงตามนี้ ก็แสดงว่าแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี ซึ่งมีวิธีการหาค่าได้ดังนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ซึ่งตามทฤษฎีบอกว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น คนที่มีความสามารถทางด้านตัวเลขต่างกัน จะมีความสามารถในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ด้านคำนวณแตกต่างกัน ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีมีวิธีการ คือ

2.1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านตัวเลข

2.1.2 นำแบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ด้านคำนวณที่สร้างขึ้นไปสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

2.1.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สถิติทดสอบ t-test ถ้าปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็แสดงว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี

2.2 หาค่าสหสัมพันธ์กับแบบทดสอบอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้ว และวัดพฤติกรรมเดียวกัน โดยการนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นกับแบบทดสอบอื่น ๆ ที่วัดพฤติกรรมเดียวกันไปสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวกัน แล้วนำคะแนนของแบบทดสอบทั้งสองมาหาค่าสหสัมพันธ์ (r_{xy})

2.3 อาศัยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคทางสถิติที่จะลดจำนวนตัวแปรหรือสิ่งที่จะวัดให้น้อยลงเหลือแต่ตัวประกอบร่วมที่สำคัญ ๆ หรือลักษณะประจำในตัวแปรแต่ละตัวที่ร่วมกันอยู่ วิธีการก็คือ เราจะสร้างแบบทดสอบวัดตัวแปรให้ครบทุกตัว เสร็จแล้วนำไปสอบกับนักเรียน นำผลการสอบไปวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะวิเคราะห์ออกมาได้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบเป็นรายคู่ ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่าตัวแปรแต่ละตัวมีลักษณะที่ร่วมกันมากบ้างน้อยบ้าง และผลสุดท้ายเครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะจัดกลุ่มตัวแปรให้ใหม่ เราเรียกว่าองค์ประกอบ (Factor) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัวที่ปรากฏออกมาหมายถึงค่าความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีนั่นเอง

3. ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-Related Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงกับสภาพความจริง หรือเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น กับคะแนนเกณฑ์สัมพันธ์ความเที่ยงตรงประเภทนี้ มี 2 แบบ คือ

3.1 ความเที่ยงตรงเชิงทำนาย (Predictive Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงกับความจริงในอนาคต การหาค่าความเที่ยงตรงประเภทนี้ จะหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นกับคะแนนเกณฑ์สัมพันธ์ที่จะปรากฏในอนาคต เช่น ใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมปีสุดท้ายของนักเรียนเป็นคะแนนเกณฑ์สัมพันธ์ ซึ่งการหาความเที่ยงตรงประเภทนี้ ต้องอาศัยเวลารอคอย เพราะคะแนนเกณฑ์จะได้ทีหลัง

3.2 ความเที่ยงตรงเชิงสภาพปัจจุบัน (Concurrent Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงกับความจริงในปัจจุบัน การหาค่าความตรงประเภทนี้ จะหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น กับคะแนนของแบบทดสอบที่ใช้เป็นเกณฑ์ ซึ่งแบบทดสอบทั้งสองนี้ นำไปสอบกับนักเรียนในเวลาเดียวกัน เช่น ความเที่ยงตรงเชิงสภาพปัจจุบันของแบบทดสอบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หาได้โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติในการทดลองวิทยาศาสตร์เป็นคะแนนเกณฑ์ เป็นต้น

กิจกรรมที่ 7.1.2

1. ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ หมายถึงอะไร และมีความเที่ยงตรงประเภทใดบ้าง
2. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหามีวิธีการหาอย่างไร
3. ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีมีวิธีการหาอย่างไร
4. ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์คืออะไร

เรื่องที่ 7.1.3 ความเชื่อมั่น (Reliability)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Test Reliability) มีนักวัดผลการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายอย่างดังนี้

ความเชื่อมั่นหมายถึง ความคงที่ของผลการสอบของแบบทดสอบฉบับใดฉบับหนึ่งที่ต้องการวัดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ความเชื่อมั่นหมายถึง ร้อยละของความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบ ที่สามารถวัดสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้

ความเชื่อมั่นหมายถึง ค่าความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบจากแบบทดสอบคู่ขนานที่วัดสิ่งเดียวกันคู่ใดคู่หนึ่ง

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมี 2 อย่างคือ (Magnuson, 1966: 59)

1. ความยาวของแบบทดสอบ ถ้ามีความยาวเพิ่มขึ้นค่าความเชื่อมั่นก็จะเพิ่มขึ้น

2. การกระจายของคะแนน ถ้าคะแนนของแบบทดสอบแตกต่างกันมาก จะทำให้ค่าความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้น

วิธีหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ มีวิธีการดังนี้

1. วิธีสอบซ้ำ (Test/Retest Method) เป็นวิธีการประมาณค่าความเชื่อมั่นโดยการสอบซ้ำ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันสอบนักเรียนกลุ่มเดียวกันสองครั้ง แล้วนำคะแนนการสอบทั้งสองครั้งมาหาค่าสหสัมพันธ์กัน การหาค่าความเชื่อมั่นแบบนี้มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 สร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมตามพิมพ์เขียวข้อสอบ(Test blue print)

1.2 นำไปสอบกับนักเรียนกลุ่มหนึ่งสองครั้งโดยเว้นระยะห่างกันโดยประมาณ 1-2 สัปดาห์

1.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนสอบสองครั้ง โดยใช้สูตรทั่วไปดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N\Sigma XY - \Sigma X\Sigma Y}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบ

X = คะแนนที่ได้จากการสอบครั้งแรก

Y = คะแนนที่ได้จากการสอบครั้งที่สอง

ตัวอย่าง คะแนนที่ได้จากการสอบของแบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ฉบับหนึ่ง สอบสองครั้งกับนักเรียน 10 คนมีดังนี้

สอบครั้งที่ 1 5 6 7 4 5 6 8 3 5 8

สอบครั้งที่ 2 4 7 6 5 5 7 7 4 5 6

จงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้

วิธีทำ

	สอบครั้งที่ 1	สอบครั้งที่ 2			
คนที่	X	Y	XY	X^2	Y^2
1	5	4	20	25	16
2	6	7	42	36	49
3	7	6	42	49	36
4	4	5	20	16	25
5	5	5	25	25	25
6	6	7	42	36	49
7	8	7	56	64	49
8	3	4	12	9	16
9	5	5	25	25	25
10	8	6	48	64	36
Σ	57	56	332	349	326

$$\text{สูตร} \quad r_{xy} = \frac{N\Sigma XY - \Sigma X\Sigma Y}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

$$\text{แทนค่า} \quad r_{xy} = \frac{(10)(332) - (57)(56)}{\sqrt{[10(349) - (57)^2][10(326) - (56)^2]}}$$

$$= \frac{3320 - 3192}{\sqrt{(3490 - 3249)(3260 - 3136)}}$$

$$= \frac{128}{\sqrt{(241)(124)}}$$

$$= \frac{128}{\sqrt{29884}}$$

$$= \frac{128}{172.86} = 0.74$$

2. วิธีคู่ขนาน (Parallel-Forms Method) เป็นวิธีประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบ 2 ฉบับมีขั้นตอนดังนี้

2.1 สร้างแบบทดสอบ 2 ฉบับคู่ขนานกันคือ มีจำนวนข้อคำถามเท่ากัน ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบทั้งสองเท่ากัน ข้อคำถามมีระดับความยากง่ายพอ ๆ กัน ส่วนเบี่ยงเบนของคะแนนแบบทดสอบสองฉบับเท่ากัน สร้างจากตารางวิเคราะห์หลักสูตรเดียวกัน

2.2 นำแบบทดสอบทั้งสองไปสอบนักเรียนกลุ่มเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกันหรือช่วงเวลาใกล้เคียงกัน

2.3 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนสอบทั้งสองฉบับ โดยใช้สูตรเดียวกับวิธีการหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบซ้ำที่กล่าวมาแล้ว

3. วิธีสอบครั้งเดียว เป็นการประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียว นำไปสอบกับนักเรียนครั้งเดียว แล้วนำคะแนนมาหาค่าความเชื่อมั่นได้ 2 แบบคือ

3.1 แบบแบ่งครึ่ง (Split Halves Method) ซึ่งมีวิธีการแบ่งได้ 2 วิธี คือ วิธีแรกแบ่งเป็นข้อคู่และข้อคี่ วิธีที่สองแบ่งเป็นครึ่งแรก และครึ่งหลัง การแบ่งทั้ง 2 วิธีนี้ การ

แบ่งทั้ง 2 วิธีนี้จะได้แบบทดสอบ 2 ชุด แล้วนำคะแนนทั้งสองส่วนหรือสองชุดมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เสร็จแล้วใช้สูตรปรับขยายของ Spearman-Brown ดังนี้

(Thorndike and Hagen, 1969:183)

$$r_{tt} = \frac{2r_{hh}}{1 + r_{hh}}$$

เมื่อ r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

r_{hh} = ค่าความเชื่อมั่นครึ่งฉบับหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครึ่งฉบับ

ตัวอย่าง แบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ฉบับหนึ่ง นำไปสอบนักเรียนกลุ่มหนึ่งแล้วนำมาหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคู่และข้อคี่ ได้ค่า 0.75 จงหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

วิธีทำ $r_{tt} = \frac{2r_{hh}}{1+r_{hh}}$

แทนค่า $r_{tt} = \frac{2(0.75)}{\textbf{1 to.75}} = \frac{1.50}{\textbf{1.75}}$

$= 0.86$

3.2 ใช้วิธีของ Kuder-Richardson ซึ่งเป็นการประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยการสอบครั้งเดียวแล้ว ใช้สูตรของ Kuder-Richardson (Allen and Yen, 1979:84) มี 2 สูตร ดังนี้

สูตร **1** $KR20 = \left[\frac{N}{N-1}\right]\left[\frac{\sigma_x^2 - \sum_{i=1}^{N} P_i(1-P_i)}{\sigma_x^2}\right]$

เมื่อ P_i = สัดส่วนของผู้ตอบข้อ i ถูก

σ_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

N = จำนวนข้อสอบ

สูตร 2 $KR21 = \left[\frac{N}{N-1}\right]\left[\frac{\sigma_x^2 - N\bar{P}(1-\bar{P})}{\sigma_x^2}\right]$

เมื่อ $\bar{P}$ = ค่าเฉลี่ยของความยากง่ายของข้อสอบทั้งฉบับ หรือค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สอบได้

สูตร KR21 คำนวณได้สะดวกและรวดเร็วกว่า KR20 เพราะข้อตกลงสมมติให้ค่าความยากง่ายแต่ละข้อมีค่าเท่ากัน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่คำนวณจากสูตร KR21 มีค่าต่ำกว่าค่าที่คำนวณได้จากสูตร KR20 เพราะข้อสอบแต่ละข้อมีค่าความยากง่ายแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงดังกล่าว

กิจกรรมที่ 7.1.3

1. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหมายถึงอะไร
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีวิธีการหาอย่างไร
3. จงหาค่าความเชื่อมั่นจากผลการสอบในตารางข้างล่างนี้

คนที่	ข้อที่									
	12	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1
2	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
3	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1
4	0	10		1'11		0		11		1
5	1	1	1	1	1	'	1	1	1	1	0
6	IO	0		0		10		111		1
7	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0
8	11	0		IO		10		10		1
9	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1
10	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0

เนื้อหาที่ 7.2 การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์

ในการวัดอิงเกณฑ์ มีนักวัดผลการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้มโนทัศน์ที่เน้นในการวัดผลสัมฤทธิ์ คือความคิดเกี่ยวกับความต่อเนื่องของความรู้ที่ได้เรียนมา ซึ่งจะเรียงลำดับจากการไม่มีเลยไปจนถึงการมีอย่างสมบูรณ์ ระดับผลสัมฤทธิ์ของบุคคลจะตกอยู่ที่จุดใดจุดหนึ่งในช่วงของความต่อเนื่องนี้ ซึ่งจะชี้ได้โดยพฤติกรรมที่แสดงออกในระหว่างการสอบ ระดับผลสัมฤทธิ์ที่จะแสดงว่าเป็นการปฏิบัติที่น่าพอใจหรือไม่ จะประเมินได้ด้วยการวัดแบบอิงเกณฑ์ เกณฑ์ที่ใช้ในลักษณะนี้ไม่จำเป็นต้องอ้างอิงถึงพฤติกรรมสุดท้ายหลังจากเรียนจบแล้ว ระดับของเกณฑ์สามารถกำหนดที่จุดใด ๆ ของการสอนก็ได้ถ้าจำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติของแต่ละคนอย่างพอเพียง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการวัดแบบอิงเกณฑ์จะให้ข้อมูลที่แสดงไว้อย่างชัดเจนว่าแต่ละคนสามารถหรือไม่สามารถทำอะไรได้บ้าง

การวัดอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Measurement) สืบเนื่องมาจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบ การเรียนเพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) ของบลูม (Bloom) ที่กล่าวว่า "การเรียนรู้ทั้งหลาย ควรจะเป็นการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ในเนื้อเรื่องต่าง ๆ ครูจึงต้องการให้นักเรียนทุกคนบรรลุสู่ความเป็นผู้รอบรู้ หรือควรจะเป็น 80-90% ของเนื้อหาที่เรียนรู้" (สมศักดิ์ สินธุ-วะเวชญ์, 2521:74-75) การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ ถือว่าเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่นักเรียนควรจะรู้ และการที่จะชี้ชัดลงไปว่านักเรียนคนใดเรียนรู้หรือไม่รู้จึงขึ้นอยู่กับเกณฑ์มาตรฐานที่ให้ความหมายไว้ชัดเจนล่วงหน้า ซึ่งมุ่งที่จะประเมินว่านักเรียนสามารถหรือไม่สามารถทำอะไรได้บ้าง มากกว่าที่จะเปรียบเทียบว่านักเรียนดี หรือด้อยอย่างไรในกลุ่ม จึงผลักดันให้เกิดการเรียนรู้แบบเกื้อกูลกัน

เกณฑ์หมายถึง กลุ่มของพฤติกรรมที่ได้รับการกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนพฤติกรรมต่าง ๆ ภายใต้โดเมนหนึ่ง ๆ จะมีลักษณะเป็นเอกพันธ์กัน

การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อเป็นการบ่งบอกคุณภาพของข้อสอบนั้น เราจะพิจารณาค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Construct Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวต่อไป

เรื่องที่ 7.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หมายถึงความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมที่ข้อสอบวัดกับพฤติกรรมที่ระบุไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาในการตัดสินใจว่าข้อสอบแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 5-9 คน และใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Item-Objective Congrnence) ซึ่งเสนอโดย โรวิเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) โดยมีสูตรคำนวณหาดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันต์พงษ์, 2527:68-69 อ้างถึง Hambleton and others, 1978)

$$IOC = R/N$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

R คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

เกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์นั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์นั้นหรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์นั้น

ค่า IOC ของข้อสอบแต่ละข้อไม่ควรน้อยกว่า 0.5 ยิ่งมีค่ามากยิ่งดี เพราะแสดงว่าข้อสอบวัดได้สอดคล้องหรือตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

วิธีการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีวิธีการดังนี้

1. สร้าง Test blue print เป็นรายจุดประสงค์โดยออกแบบเป็นตาราง ดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ชนิดของข้อสอบ	
	เลือกตอบ	เติมคำ
1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความกดดันบรรยากาศกับระดับความสูงได้	3	
2. หาค่าความกดดันบรรยากาศที่ระดับความสูงต่าง ๆ ได้	3	2
3. ----------		

2. สร้างข้อสอบตาม Test blue print

3. สร้างตารางสำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อสอบกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบที่	ผลการตัดสิน		
		+1	0	-1
1. ----------	1			
----------	2			
	3			
2. ----------	4			
----------	5			
----------	6			

ตารางที่ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบนี้ต้องแนบแบบทดสอบไปด้วย

4. Tally จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ตอบกลับมาลงในช่องคะแนน +1, 0, -1 ของข้อสอบแต่ละข้อที่วัดในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ โดย Tally ลงตารางเดียวกับตารางตรวจสอบความเที่ยงตรงในข้อ 3 ดังตัวอย่าง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบที่	ผลการตัดสิน		
		+1	0	-1
1. ----------	1	//////	//	/
----------	2	////// //	/	
	3	////// /	/	/
2. ----------				
----------				

6. สร้างตารางเพื่อเสนอว่า IOC แต่ละข้อจากตารางในข้อ 4 หาค่าได้ดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบที่	R	IOC = R/N
1. ----------	1	4	4/8 = 0.5
----------	2	7	7/8 = 0.87
	3	5	5/8 = 0.62
2. ----------			

การหาค่าความเที่ยงตรงของข้อสอบแต่ละข้อโดยหาค่า IOC ดังกล่าวมาแล้วเรายังสามารถหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบได้โดยใช้สูตรของ Cronbach ดังได้กล่าวมาแล้วในเรื่องที่ 7.1.2 คือ

$$r_{A\alpha B\alpha} = \frac{r_{A1B1} + r_{A1B2} + r_{A2B1} + r_{A2B2}}{2(r_{A1A2} + r_{B1B2})}$$

กิจกรรมที่ 7.2.1

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหมายถึงอะไร
2. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทำอย่างไร
3. จากตารางข้างล่างนี้ จงหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ข้อสอบที่	ผลการตัดสิน		
	+1	0	-1
1	~~////~~ ////		
2	~~////~~	//	//
3	////	///	//
4	~~////~~ /	//	/
5	///	///	///

เรื่องที่ 7.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Construct Validity)

ความเทียงตรงเชิงทฤษฎี หรือนักการศึกษาบางท่านเรียกว่า ความเทียงตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งอาจจะหาได้จากความสามารถของข้อสอบที่บ่งชี้ผู้สอบได้ว่าเป็นผู้รอบรู้ (Mastery) หรือไม่รอบรู้ (Non-mastery) โดยอาศัยวิธีทดลองเชิงประจักษ์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความรอบรู้หรือได้รับการเรียนการสอนแล้ว สามารถตอบข้อนั้นถูก และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่รอบรู้หรือไม่ได้รับการเรียนการสอน จะตอบข้อสอบข้อนั้นผิด ถ้าจะพิจารณาแบบทดสอบซึ่งประกอบด้วยข้อสอบหลายข้อก็สามารถปฏิบัติได้เช่นเดียวกัน นักเรียนที่ได้เรียนรู้ครบถ้วนตามจุดประสงค์แล้วจะเป็นผู้รอบรู้ และนักเรียนที่ยังไม่ได้เรียนจะเป็นผู้ไม่รอบรู้ ผลการสอบและความสามารถของข้อสอบที่

จำแนกได้ว่า ผู้สอบเป็นผู้รอบรู้ (ตอบถูก) หรือไม่รอบรู้ (ตอบผิด) ลักษณะเช่นนี้ แสดงว่า แบบทดสอบมี Construct Validity ด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาแต่ละท่านเรียก Construct Validity แตกต่างกันไป เช่น เรียกว่าความเที่ยงตรงในการแปลความหมายคะแนน ซึ่งจะเรียกว่าดัชนีอำนาจจำแนก หรือดัชนีความไว เป็นต้น ในความหมายของดัชนีจำแนกข้อสอบ คือความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบเป็นผู้รอบรู้ หรือไม่รอบรู้ ตามวิธีของ Crehen (1974: 256) ซึ่งเขาได้ปรับการคำนวณมาจากสูตรหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ของ Carver (1970) มาใช้ประมาณค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ Hambleton and others (1978) เรียกวิธีนี้ว่า การหาดัชนีจำแนกของข้อสอบการประมาณค่าความเที่ยงตรงตามสูตรนี้อาศัยเทคนิคการทดลองเชิงประจักษ์จากผลการสอบก่อนสอนและหลังสอน แล้วนำจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนสอบผ่านหรือตก (รอบรู้หรือไม่รอบรู้) มาแจกแจงในตาราง 2 × 2 ดังนี้

	ก่อนสอน	หลังสอน
ผ่าน	b	a
ตก	c	d

$$\text{ประมาณค่าความเที่ยงตรง} = \frac{a + c}{N}$$

เมื่อ $N = a + b + c + d$

ถ้านำมาวิเคราะห์ความสามารถในการจำแนกผู้เรียน ระหว่างก่อนสอนและหลังสอน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ เมื่อการตอบถูกหมายถึง รอบรู้หรือผ่านและตอบผิด หมายถึงไม่รอบรู้หรือตก นำจำนวนนักเรียนตอบถูก-ผิดมาแจกแจงในตาราง 2 × 2 ได้ดังนี้

	ก่อนสอน	หลังสอน
ถูก	b	a
ผิด	c	d

$$\text{ประมาณค่าความตรง} = \frac{a + c}{N}$$

จากสูตรที่เสนอโดย Crehen นี้เป็นการแสดงสัดส่วนการจำแนกถูกกับจำนวนผู้สอบทั้งหมด การจำแนกถูกนั้นหมายถึง ก่อนการเรียนการสอนผู้สอบตอบข้อนั้นผิด และหลังการเรียนการสอนผู้สอบจะตอบข้อนั้นถูก นั่นคือ ถ้าข้อใดที่ผู้สอบตอบผิดมากในเหตุการณ์ก่อนการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอนแล้วตอบถูกมาก ข้อนั้นจะแสดงถึงความสามารถในการจำแนกผู้เรียน หรือมีความเที่ยงตรง ค่าความเที่ยงตรงที่ได้จากการคำนวณตามสูตรนี้ ไม่ควรน้อยกว่า .50 จากเหตุผลที่ค่าความเที่ยงตรง .50 นั้น แสดงว่า ผลการสอบก่อนสอนและหลังสอนมีผู้ตอบถูกจำนวนเท่ากัน ซึ่งเป็นความสามารถในการจำแนกต่ำ แต่ในลักษณะการวัดอิงเกณฑ์ก็ถือว่า มีความเที่ยงตรงใช้ได้

ตัวอย่าง แบบทดสอบฉบับหนึ่งนำไปสอบกับนักเรียนจำนวน 50 คน ก่อนสอนปรากฏว่านักเรียนทำข้อสอบได้คะแนนต่ำกว่าครึ่ง มีจำนวน 35 คน ซึ่งถือว่าตก หลังสอนใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันสอบนักเรียนกลุ่มเดิม ปรากฏว่านักเรียนทำข้อสอบได้คะแนนมากกว่าครึ่งมีจำนวน 40 คน อยากทราบว่าแบบทดสอบฉบับนี้มีค่าความเที่ยงตรงเท่าไร

วิธีทำ แจกแจงข้อมูลลงในตารางก่อนดังนี้

	ก่อนสอน	หลังสอน
ผ่าน	15	40
ตก	35	10

$$\text{สูตรค่าความเที่ยงตรง} = \frac{a + c}{N}$$

$$a + c = 40 + 35 = 75$$

$$N = 15 + 40 + 35 + 10$$

$$= 100$$

$$\text{ค่าความเที่ยงตรง} = \frac{75}{100} = 0.75$$

นอกจากนี้ ลักษณะความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎียังสามารถคำนวณได้ด้วยแนวคิดอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

Kryspin and Feldhuson (1974) (อ้างถึงใน โกวิท ประวาลพฤกษ์, 2523: 204) ได้เสนอดัชนีความไว (Sensitive Index) ซึ่งเป็นความแตกต่าง ความยากก่อนสอนกับหลังสอน เช่นกัน โดยมีสูตร

$$S = \frac{R_{pos} - R_{pre}}{T}$$

เมื่อ S คือดัชนีความไว

R_{pos} คือจำนวนนักเรียนที่ตอบถูกหลังการเรียนการสอน

R_{pre} คือจำนวนนักเรียนที่ตอบถูกก่อนการเรียนการสอน

T คือจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ตัวอย่าง จากข้อมูลในตัวอย่างข้างต้น จงหาค่าดัชนีความไว

วิธีทำ แจกแจงข้อมูลลงในตารางก่อนดังนี้

	ก่อนสอน	หลังสอน
ผ่าน	15	40
ตก	35	10

สูตร $S = \frac{R_{pos} - R_{pre}}{T}$

$R_{pos} = 40$

$R_{pre} = 15$

$T = 50$

ดังนั้น $S = \frac{40 - 15}{50} = \frac{25}{50} = 0.5$

กิจกรรมที่ 7.2.2

1. ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีหมายถึงอะไร
2. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีทำอย่างไร
3. ข้อสอบข้อหนึ่งก่อนสอนนักเรียนจำนวน 45 คน ทำถูก 10 คน แต่หลังสอนปรากฏว่านักเรียนทำถูกถึง 40 คน จงหาค่าความเที่ยงตรงและค่าดัชนีความไว

เรื่องที่ 7.2.3 ความเชื่อมั่น (Reliability)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ เบอร์ก (Berk , 1980:127) ได้สรุปความหมายไว้ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นเป็นความคงที่ในการตัดสินผู้สอบเป็นผู้รอบรู้และไม่รอบรู้ โดยการสอบซ้ำ หรือสอบด้วยแบบทดสอบคู่ขนาน

2. ความเชื่อมั่นเป็นความคงที่ของความแตกต่างกำลังสองของคะแนนแต่ละคนที่เบี่ยงเบนไปจากคะแนนจุดตัด โดยการทดสอบด้วยแบบทดสอบคู่ขนาน หรือแบบทดสอบคู่ขนานอย่างสุ่ม

3. ความเชื่อมั่นเป็นความคงที่ของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบคู่ขนานหรือแบบทดสอบคู่ขนานอย่างสุ่ม

จากข้อสรุปความเชื่อมั่นของ Berk จะเห็นว่าตามแนวข้อที่ 1 และ 2 เป็นลักษณะความเชื่อมั่นของแบบอิงเกณฑ์อย่างชัดเจน ทั้งนี้ เป็นความเกี่ยวข้องกับคะแนนจุดตัดของแบบทดสอบในข้อที่ 3 นั้น สามารถใช้หาความเชื่อมั่นได้ทั้งแบบทดสอบอิงเกณฑ์และแบบทดสอบอิงกลุ่ม ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับเกณฑ์หรือคะแนนจุดตัดของแบบทดสอบนั้นเลย ดังนั้น จะขอเสนอการประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์เท่านั้น ซึ่งมีวิธีการหาได้ ดังนี้

ลิฟวิงสตัน (Livingston, 1970) ได้พัฒนาสูตรหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ โดยอาศัยความคิดดั้งเดิมมาจากความเชื่อแบบคลาสสิก (Classical Reliability) คือ

$$r_{xx} = \frac{s_t^2}{s_x^2} = \frac{s_t^2}{s_t^2 + s_e^2}$$

เมื่อ r_{xx} = คือค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบคลาสสิก

s_t^2 = คือค่าความแปรปรวนของคะแนนจริง

s_x^2 = คือค่าความแปรปรวนของคะแนนดิบหรือคะแนนสอบ

s_e^2 = คือค่าความแปรปรวนของคะแนนคลาดเคลื่อน

จากสูตรข้างต้นของค่าความเชื่อมั่นลิฟวิงสตันได้พัฒนาเป็นสูตรหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ดังนี้ (Mehren and Lehman, 1973:121-122)

$$r_{cc} = \frac{r_{xx}S_x^2 + (\bar{X} - C)^2}{S_x^2 + (\bar{X} - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} = คือค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์

r_{xx} = คือค่าความเชื่อมั่นแบบคลาสสิกหรือแบบดั้งเดิม

S_x^2 = คือค่าความแปรปรวนของคะแนนดิบหรือคะแนนสอบ

C = คือคะแนนเกณฑ์

ตัวอย่าง ในการสอบวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น ม.1 เมื่อนำคะแนนสอบของนักเรียนมาหาค่าต่าง ๆ ต่อไปนี้ พบว่า ค่าความแปรปรวนมีค่า 25.8 คะแนนเฉลี่ยมีค่า 65.5 ค่าความเชื่อมั่นแบบคลาสสิกหรือแบบดั้งเดิมมีค่า 0.75 ถ้าการสอบครั้งนี้ใช้คะแนนเกณฑ์ตัดสินได้-ตกของนักเรียนแต่ละคนเท่ากับ 70 จงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์

วิธีทำ สูตร $r_{cc} = \frac{r_{xx}S_x^2 + (\bar{X} - C)^2}{S_x^2 + (\bar{X} - C)^2}$

แทนค่า $r_{cc} = \frac{(0.75)(25.8) + (65.5 - 70)^2}{25.8 + (65.5 - 70)^2}$

$$= \frac{19.35 + 20.25}{25.8 + 20.25}$$

$$\frac{39.6}{46.05} = 0.86$$

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์เท่ากับ 0.86

คาร์เวอร์ (Carver, 1970) ได้เสนอวิธีการหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสอบซ้ำหรือแบบทดสอบคู่ขนาน 2 ฉบับ นำไปสอบนักเรียนกลุ่มหนึ่ง แล้วนำผลการสอบของแบบทดสอบแต่ละฉบับของนักเรียนมาตัดสินว่ารอบรู้หรือไม่รอบรู้ โดยมีคะแนนเกณฑ์ในการตัดสินจำแนกนักเรียนลงในตาราง 2 × 2 ดังนี้

ฉบับ ก.

	ไม่รอบรู้	รอบรู้
ฉบับ ข. รอบรู้	b	a
ไม่รอบรู้	c	d

ค่าความเชื่อมั่น $= \frac{a + c}{n}$

เมื่อ n คือ $a + b + c + d$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่ได้เป็นค่าความเชื่อมั่นของความคงที่ในการจำแนกนักเรียนเป็นผู้รอบรู้ และไม่รอบรู้ โดยมีความเชื่อว่าแบบทดสอบจะมีความเชื่อมั่นสูง ถ้าสอบซ้ำหรือสอบด้วยแบบทดสอบคู่ขนานแล้วจะสามารถจำแนกผู้รอบรู้ และไม่รอบรู้ได้คงที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง การสอบวิชาวิทยาศาสตร์ของแบบทดสอบฉบับหนึ่ง 2 ครั้ง โดยใช้คะแนนเกณฑ์ 7 คะแนน ตัดสินผู้รอบรู้ผลปรากฏดังนี้

นักเรียน	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	นักเรียน	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
1	7	8	11	8	-
2	5	6	12	9	8
3	4	5	13	6	7
4	8	8	14	4	5
5	7	9	15	5	3
6	8	-	16	8	8
7	7	6	17	7	6
8	8	7	18	8	8
9	5	4	19	9	8
10	7	7	20	8	9

จงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้

วิธีทำ จัดทำตารางข้อมูล 2 × 2 ลงในตารางข้างล่างนี้

		ครั้งที่ 1 ไม่รอบรู้	ครั้งที่ 1 รอบรู้
ครั้งที่ 2	รอบรู้	1	10
	ไม่รอบรู้	5	4

จากตารางจะเห็นว่า จำนวนนักเรียนที่ผลการสอบ 2 ครั้งปรากฏว่า ครั้งที่ 1 ไม่รอบรู้หรือไม่ผ่านเกณฑ์ แต่ครั้งที่ 2 รอบรู้หรือผ่านเกณฑ์มีจำนวน 1 คน ครั้งที่ 1 ไม่รอบรู้และครั้งที่ 2 ไม่รอบรู้มีจำนวน 5 คน ครั้งที่ 1 รอบรู้และครั้งที่ 2 รอบรู้มีจำนวน 10 คน และครั้งที่ 1 รอบรู้แต่ครั้งที่ 2 ไม่รอบรู้มีจำนวน 4 คน

สูตร ค่าความเชื่อมั่น $= \frac{a + c}{n}$

$a = 10$

$c = 5$

$n = 1 + 10 + 5 + 4 = 20$

ค่าความเชื่อมั่น $= \frac{10 + 5}{20} = \frac{15}{20} = 0.75$

สับโคเวียค (Subkoviak) กล่าวถึงปัญหาสูตรของคาร์เวอร์ว่า ความคงที่ในการจำแนกนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่มีความชัดเจน สูตรนี้ยังไม่เหมาะสมนัก (Berk, 1980:131-132)

กิจกรรมที่ 7.2.3

1. ความเชื่อมั่นแบบอิงเกณฑ์ หมายถึงอะไร
2. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์หาอย่างไร
3. เมื่อนำผลการสอบวิชาวิทยาศาสตร์มาหาค่าต่าง ๆ ต่อไปนี้พบว่า ค่าความเชื่อมั่น 0.72 ความแปรปรวนมีค่า 30.5 และคะแนนเฉลี่ยมีค่า 60.5 ถ้าใช้คะแนนเกณฑ์ในการตัดสินได้-ตก 75 คะแนน จงหาค่าความเชื่อมั่นแบบอิงเกณฑ์ของแบบทดสอบฉบับนี้

สรุปบทที่ 7

เนื้อหาที่ 7.1 การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม

เรื่องที่ 7.1.1 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

ค่าความยากง่ายของข้อสอบ (Item difficulty) หมายถึงสัดส่วนหรือร้อยละของนักเรียนที่ตอบข้อนั้นถูกใช้สัญลักษณ์ P

$$P = \frac{\text{จำนวนนักเรียนตอบข้อถูก}}{\text{จำนวนนักเรียนที่สอบ}} \times 100$$

ค่าอำนาจจำแนก (Discriminating Power) หมายถึงความสามารถของข้อสอบที่จำแนกคนที่มีความรู้หรือคนเก่ง กับคนที่มีความรู้น้อยหรือคนอ่อนได้ถูกต้อง ใช้สัญลักษณ์ r มีเทคนิคการหาค่า 2 วิธีคือใช้เทคนิค 25% ของ Garrett กับเทคนิค 27% ของ Kelly ซึ่งทั้ง 2 วิธีหาเหมือนกันดังนี้

$$r = \frac{\text{จำนวนนักเรียนตอบถูกกลุ่มสูง} - \text{จำนวนนักเรียนตอบถูกกลุ่มต่ำ}}{\text{จำนวนนักเรียนที่สอบ}} \times 100$$

เรื่องที่ 7.1.2 ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึงความถูกต้องของสิ่งที่วัดที่แบบทดสอบนั้นวัดได้ ความเที่ยงตรงมีหลายแบบได้แก่

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึงความสามารถของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะวัด มีวิธีการหาค่าโดยใช้สูตรของ Cronbach ดังนี้

$$r_{A\alpha B\alpha} = \frac{r_{A1B1} + r_{A1B2} + r_{A2B1} + r_{A2B2}}{2(r_{A1\ A2} + r_{B1B2})}$$

2. ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Construct Validity) หมายถึงความสามารถของแบบทดสอบที่สามารถวัดคุณลักษณะต่าง ๆ ของโครงสร้างตามทฤษฎีของสิ่งที่จะวัดได้ ซึ่งมีวิธีการหาค่า ดังนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบ t-test

2.2 หาค่าสหสัมพันธ์กับแบบทดสอบอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วและวัดพฤติกรรมเดียวกัน

2.3 ใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

3. ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion Related Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงกับสภาพความจริงหรือเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ถ้าเป็นเกณฑ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเราเรียกว่าความเที่ยงตรงเชิงทำนาย (Predictive Validity) และถ้าเป็นเกณฑ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เราเรียกว่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพปัจจุบัน (Concurrent Validity) ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์หาค่าได้ โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นกับคะแนนเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

เรื่องที่ 7.1.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึงความคงที่ของแบบทดสอบฉบับใดฉบับหนึ่งที่ต้องการวัดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ปัจจัยที่ทำให้ค่าความเชื่อมั่นมีค่าสูง ได้แก่ความยาวของแบบทดสอบ และการกระจายของคะแนน วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีวิธีการดังนี้

1. วิธีสอบซ้ำ (Test/Retest Method) ใช้แบบทดสอบฉบับเดียวสอบสองครั้งแล้วนำมาหาค่าสหสัมพันธ์กัน

$$r_{xy} = \sqrt{\frac{N\Sigma XY - CXCY}{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

2. วิธีคู่ขนาน (Parallel-Forms Method) ใช้แบบทดสอบ 2 ฉบับนำไปสอบในเวลาเดียวกัน แล้วนำคะแนนสอบของ 2 ฉบับมาหาค่าสหสัมพันธ์กัน (r_{xy})

3. วิธีสอบครั้งเดียว ใช้แบบทดสอบฉบับเดียวสอบครั้งเดียวแล้วนำคะแนนมาหาค่าความเชื่อมั่นดังนี้

3.1 แบบแบ่งครึ่งใช้สูตรของ Spearman-Brown

$$r_{tt} = \frac{2r_{hh}}{1 + r_{hh}}$$

3.2 ใช้วิธีของ Kuder-Richardson มี 2 สูตร คือ

$$KR\ 20 = \left[\frac{N}{N-1}\right]\left[\frac{\sigma_x^2 - \Sigma_{i=1}^{N} P_i(1-P_i)}{\sigma_x^2}\right]$$

$$KR\ 21 = \left[\frac{N}{N-1}\right]\left[\frac{\sigma_x^2 - N\bar{P}(1-\bar{P})}{\sigma_x^2}\right]$$

เนื้อหาที่ 7.2 การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์

เรื่องที่ 7.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึงความสอดคล้องระหว่างข้องสอบกับพฤติกรรมที่จะวัดในจุดประสงค์การเรียนรู้ หาได้ดังนี้

$$IOC = R/N$$

เรื่องที่ 7.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Construct Validity) หมายถึงความสามารถของข้อสอบที่บ่งชี้ว่าผู้สอบเป็นผู้รอบรู้หรือไม่รอบรู้ หาค่าโดยวิธีของ Crehen ดังนี้

	ก่อนสอน	หลังสอน
ผ่าน	b	a
ตก	c	d

$$\text{ความเที่ยงตรง} = \frac{a + c}{N}$$

นอกจากนี้ Kryspin and Feldhuson ได้เสนอดัชนีความไว ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างความแตกต่างของความยากหลังการสอนกับก่อนสอนต่อนักเรียนทั้งหมดดังนี้

$$S = \frac{R_{pos} - R_{pre}}{T}$$

เรื่องที่ 7.2.3 ความเชื่อมั่น (Reliability)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ หมายถึงความคงที่ในการตัดสินผู้สอบเป็นผู้รอบรู้

และไม่ร้อบรู้ โดยการสอบซ้ำ หรือสอบด้วยแบบทดสอบคู่ขนาน หรือความคงที่ของความแตกต่างกำลังสองของคะแนนแต่ละคนที่เบี่ยงเบนไปจากคะแนนจุดตัด ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ หาได้ดังนี้

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ตามวิธีของลิฟวิงตัน

$$r_{cc} = \frac{r_{xx}S_x^2 + (\bar{X} - C)^2}{S_x^2 + (\bar{X} - C)^2}$$

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ตามวิธีของคาร์เวอร์

ฉบับ ก.

ฉบับ ข.	ไม่รอบรู้	รอบรู้
รอบรู้	b	a
ไม่รอบรู้	c	d

ค่าความเชื่อมั่น $= \frac{a + c}{n}$

แบบฝึกหัดบทที่ 7

1. จงอธิบายความหมายของคำต่อไปนี้ ความยากง่ายของข้อสอบ, อำนาจจำแนกข้อสอบ, ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ, และความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

2. การหาอำนาจจำแนกของข้อสอบมีวิธีการหาอย่างไร

3. ผลการสอบในตารางข้างล่างนี้จงหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ	
	จำนวนคนตอบถูก	จำนวนคนตอบผิด	จำนวนคนตอบถูก	จำนวนคนตอบผิด
1	10	15	16	9
2	19	6	7	18
3	12	13	10	15
4	24	1	23	2
5	5	20	3	22

4. จงวิจารณ์ข้อสอบแต่ละข้อในข้อ 3 ว่ามีคุณภาพเป็นอย่างไร

5. กลุ่มผู้สร้างข้อสอบ 2 ชุดคือ A และ B สร้างข้อสอบวัดจุดประสงค์เดียวกัน โดยแต่ละชุดสร้างข้อสอบ 2 ฉบับได้ A_1, A_2, B_1 และ B_2 ผลการสอบตารางข้างล่างนี้ จงหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบที่วัดจุดประสงค์นี้

คนที่	คะแนนของแบบทดสอบ			
	A_1	A_2	B_1	B_2
1	7	8	9	7
2	9	8	8	6
3	8	9	8	8
4	5	6	7	5
5	4	3	6	4
6	8	7	5	7
7	7	5	3	8
8	9	8	8	9
9	8	9	9	8
10	7	8	9	8

6. ความเที่ยงตรงเชิงทำนายกับความเที่ยงตรงเชิงสภาพปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร

7. จงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจากข้อมูลตารางข้างล่างนี้

คนที่	คะแนน		คนที่	คะแนน	
	ข้อคู่	ข้อคี่		ข้อคู่	ข้อคี่
1	7	6	9	9	8
2	6	6	10	7	8
3	5	4	11	7	7
4	8	7	12	9	8
5	7	9	13	8	6
6	6	5	14	6	4
7	6	7	15	5	3
8	5	4			

8. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหากับความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีของการวัดผลแบบอิงเกณฑ์แตกต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร

9. แบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ฉบับหนึ่งนำไปสอบกับนักเรียน 45 คน โดยที่ก่อนสอนปรากฏว่านักเรียนได้คะแนนผ่านเกณฑ์ 15 คน แต่พอหลังสอนนักเรียนได้คะแนนผ่านเกณฑ์ 40 คน จงหาค่าความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีและค่าดัชนีความไวของแบบทดสอบ

10. จงหาค่าความเชื่อมั่นแบบอิงเกณฑ์จากข้อมูลข้างล่างนี้ใช้คะแนนเกณฑ์ 7 คะแนนตัดสินรอบรู้หรือได้-ตก

คนที่	คะแนน		คนที่	คะแนน		คนที่	คะแนน	
	ฉบับ 1	ฉบับ 2		ฉบับ 1	ฉบับ 2		ฉบับ 1	ฉบับ 2
1	6	7	8	8	9	15	7	6
2	7	6	9	8	8	16	9	8
3	8	9	10	7	6	17	8	7
4	7	6	11	5	6	18	7	8
5	9	8	12	4	5	19	8	7
6	5	6	13	7	8	20	6	7
7	7	8	14	8	7			

แนวตอบ

แนวตอบกิจกรรม 7.1.1

ข้อ 1. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.1.1

ข้อ 2. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.1.1

ข้อ 3. ข้อสอบที่ดีควรมีค่าความยากง่ายปานกลางคือใกล้เคียง 0.5 และค่าอำนาจจำแนกสูง

แนวตอบกิจกรรม 7.1.2

ข้อ 1. ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ หมายถึงความถูกต้องของสิ่งที่วัดที่แบบทดสอบนั้นวัดได้ มีความเที่ยงตรงหลายประเภท รายละเอียดให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.1.2

ข้อ 2, 3 และ 4 ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.1.2

แนวตอบกิจกรรม 7.1.3

ข้อ 1. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.1.3 และเลือกตอบความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือสรุปความหมายตามความเข้าใจของนักศึกษาเองก็ได้

ข้อ 2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีวิธีการหา 3 วิธี รายละเอียดอ่านได้จากเรื่องที่ 7.1.3

ข้อ 3. ค่าความเชื่อมั่นจากผลการสอบในตารางหาได้โดยใช้สูตร KR 20

แนวตอบกิจกรรม 7.2.1

ข้อ 1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หมายถึงความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมที่ข้อสอบวัดกับพฤติกรรมที่ระบุไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อ 2. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.2.1

ข้อ 3. สูตร IOC = R/N ข้อ 1. มีค่า IOC = 9/9 = 1 ข้อ 2. มีค่า IOC = 3/9 = 0.33 ข้อ 3. มีค่า IOC = 2/9 = 0.22 ข้อ 4. IOC = $\frac{5}{9}$ = 0.56 และข้อ 5. มีค่า IOC = 0/9 = 0

แนวตอบกิจกรรม 7.2.2

ข้อ 1. ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี หมายถึง ความสามารถของข้อสอบที่บ่งชี้ผู้สอบได้ว่าเป็นผู้รอบรู้หรือไม่รอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ รายละเอียดนักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.2.2

ข้อ 2. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.2.2

ข้อ 3. สร้างตาราง 2 × 2 ก่อน ดังนี้

	ก่อนสอบ	หลังสอบ
ถูก	10	40
หลัง	30	10

ค่าความเที่ยงตรง = $\frac{40 + 30}{10 + 40 + 30 + 10}$ = $\frac{70}{90}$ = .78

ค่าดัชนีความไว (s) = $\frac{40 - 10}{40}$ = $\frac{3}{4}$ = .75

แนวตอบกิจกรรม 7.2.3

ข้อ 1. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.2.3 แล้วสรุปความหมายของความเชื่อมั่นมาความหมายเดียว

ข้อ 2. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์หาได้จากวิธีของลิฟสวังตัน

ข้อ 3. ใช้สูตรของลิฟสวังตัน

แนวตอบแบบฝึกหัดบทที่ 7

ข้อ 1. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 7.2.1, 7.2.2, และ 7.2.3 โดยตอบทั้งของแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์

ข้อ 2. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.1.1

ข้อ 3. ให้นักศึกษาดูตัวอย่างจากเรื่องที่ 7.1.1

ข้อ 4. ใช้เกณฑ์พิจารณาคุณภาพข้อสอบจากเรื่องที่ 7.1.1 วิจารณ์ข้อสอบแต่ละข้อในข้อ 3.

ข้อ 5. ใช้สูตรหาค่า $r_{A\alpha B\alpha}$ ของ Cronbach

ข้อ 6. ใช้วิธีหาค่าความเชื่อมั่นแบบแบ่งครึ่งของ Spearman - Brown

ข้อ 7. ให้นักศึกษาอ่านจากเรื่องที่ 7.2.1

ข้อ 8. ใช้สูตรหาค่าความเที่ยงตรง $= \frac{a + c}{N}$ และ $S = \frac{R_{pos} - R_{pre}}{T}$

ข้อ 9. ใช้วิธีหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ตามวิธีของคาร์เวอร์

บรรณานุกรม

โกวิท ประวาลพฤกษ์. "การทดสอบแบบอิงเกณฑ์." **วารสารวัดผลการศึกษา** 3. 2523.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. **การวัดและการประเมินผลการศึกษา ทฤษฎี และการประยุกต์.** กรุงเทพ 2 : อักษรเจริญทัศน์, ม.ป.ป.

_____. "การประเมินผลแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์." **วารสารวิจัยการศึกษา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2527.

วิเชียร เกตุสิงห์. **การวัดผลการศึกษาและสถิติเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์ไชยวัฒนา, 2517.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. "การประเมินผลแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์." **วารสารวิจัยการศึกษา.** 8(มิถุนายน 2521) : 74.

Allen, Mary J. and Wendy M. Yen. **Introduction to Measurement Theory.** California:Brooks/Cole Publishing Co., 1979.

Berk, R.A. "Item Analysis." **Criterion-Referenced Measurement:the State of the Art.** ed. R.A. Berk, Baltimor and London: The Johns Hopkins University Press, 1980.

_____. "Practical Guidlines for Determining the Length of Objective-Base Criterion-Referenced Tests." **Educational Technology.** 48, 1980.

Crehen, K.D. "Item Analysis for Teacher-Made Mastery Tests." **Journal of Education Measurement.** 11(1974): 225-262.

Ebel, R.L. **Essential of Education Measurement.** New Jersey: Prentic Hall, Inc., 1972.

Magnusson, D. **Test Theory.** Stockholm: Stockholm University Press, 1966.

Mehren, W.A., and J.J. Lehmann. Measurement and Evaluation in Psychology. New York: Holt, Rinehard and Winston, 1973.

Shavelson, Richard J. and George C. Stanton. "Construct Validition: Methodology and Application to Three Measures of Cognitive." **Education Measurement.** 12 No.2 Summer, 1975.

Stanly, J.C. "Reliability." **Educational Measurement.** Washington D.C. American Council on Education, 1971.

Thorndike, Robert L. **Applied Psychometrics.** Boston: Houghton Mifflin Co., 1982.

_____. and Elizabeth Hagen. **Measurement and Evaluation in Psychology and Education.** New York: John Willey & Sons, Ince., 1969.